

Hyvinvointialueen viranhaltijoille ja luottamushenkilöille,

Vammaisneuvosto haluaa muistuttaa, että vammaisneuvoston osallistaminen ja kuuleminen huomioidaan jatkossa järjestelmällisesti jo asioiden valmisteluvaiheessa sekä päätöksenteossa silloin, kun käsiteltävällä asialla on vaikutusta vammaisiin henkilöihin, heidän palveluihinsa, oikeusasemaansa tai arjen sujuvuuteen.

Lain hyvinvointialueesta (611/2021) 32 § mukaisesti vammaisneuvostolle tulee varata mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elinoloihin ja palveluihin. Lisäksi hallintolain 41 § edellyttää, että valmistelussa varataan vaikutusmahdollisuudet silloin, kun asialla on huomattava vaikutus tietyn ihmisryhmän oloihin.

Vammaisneuvosto korostaa, että kuulemis- ja osallistamisvelvoite ei riipu siitä, minkä palvelualueen, toimialan tai hallinnollisen kokonaisuuden alle asia sijoittuu, eikä siitä, onko kyse yksittäisestä asiakirjasta, ohjeesta tai päätöksestä. Ratkaisevaa on se, vaikuttaako asia vammaisiin henkilöihin. Tällaisissa tilanteissa vammaisneuvoston näkemys tulee pyytää riippumatta asian muodosta, valmistelutavasta tai organisatorisesta sijainnista.

Vammaisneuvosto toimii hyvinvointialueen asiantuntija- ja yhteistyöelimenä, jonka varhainen osallistaminen tukee lainmukaista valmistelua, auttaa tunnistamaan vaikutuksia ennakolta ja edistää yhdenvertaisia ja toimivia ratkaisuja. Varhainen vuoropuhelu vähentää myös myöhempien korjausten tarvetta.

Vammaisneuvosto toivoo, että tämä periaate huomioidaan jatkossa kaikessa hyvinvointialueen valmistelussa ja päätöksenteossa ja että neuvostolle varataan tosiasiallinen ja oikea-aikainen mahdollisuus vaikuttaa vammaisten elinoloihin, palveluihin ja oikeuksien toteutumiseen hyvinvointialueella. Tämä on linjassa Suomen ratifioiman YK vammaissopimuksen (CRPD) kanssa, erityisesti sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisen velvoitteen osalta, jonka mukaan vammaisia henkilöitä ja heitä edustavia toimielimiä on kuultava ja osallistettava heitä koskevien päätösten valmisteluun. Varhainen ja aito osallistaminen tukee myös avoimen hallinnon periaatteita, kuten avoimuutta, osallisuutta ja läpinäkyvyyttä, sekä edistää luottamusta päätöksentekoon.

Ystävällisin terveisin Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammaisneuvosto